

Instrukcja dla Klientów dotycząca poboru próbek wody

[Na podstawie Procedury Technicznej PTW – HK – 01 „Pobór próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz z kąpielisk i basenów]

Pobór próbek wody z instalacji wody ciepłej do badań bakteriologicznych w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella*:

- pobór należy realizować ze szczególną ostrożnością zapewniającą zachowanie warunków jałowości,
- przy poborze próbek z instalacji wody ciepłej, próbkobiorca powinien być zaopatrzony w odzież ochronną (rękawice ochronne chroniące przed poparzeniem, maseczkę chroniącą drogi oddechowe i okulary ochronne, lub przyłbice), pojemniki do poboru próbek wody, środek dezynfekujący do ewentualnej dezynfekcji kranu, termometr, termotorby, lub przenośne chłodziarki do transportu próbek,
- próbki wody w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* pobiera się z:
 - instalacji wody ciepłej i ewentualnie wody zimnej (gdy temperatura jest wyższa niż 20°C);
 - wanien z hydromasażem;
 - filtrów klimatyzatorów;
 - rozpylaczy i atomizerów;
 - wież chłodniczych (ze zbiorników wody z dala od punktu doprowadzenia wody; granicy woda/powietrze; filtrów);
- przy badaniu jakości wody pochodzącej z podgrzewaczy, zbiorników eksploatacyjnych, retencyjnych, itp. próbki należy pobierać z przewodów – doprowadzającego, oraz odprowadzającego, jak najbliżej urządzenia, czy zbiornika,
- nie należy spuszczać wody i opalać kranu przy poborze próbek w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* w przypadku prowadzenia kontrolnych badań wody z instalacji wody, przy badaniu wpływu materiałów konstrukcyjnych na jakość wody,
- należy spuszczać wodę i opalać kran przy poborze próbek wody dla ilościowego badania w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella*:
 - przed rozpoczęciem spuszczenia wody i pobierania próbek należy zdjąć z kranu wszystkie dodatkowe urządzenia - perlatory, filtry, wkładki przeciwrozpryskowe, rurki przedłużające itp.,
 - w przypadku zanieczyszczenia kranu, należy go dokładnie oczyścić przy użyciu mydła, a następnie opłukać wodą, osuszyć czystą ściereczką,
 - wylot metalowego kranu należy wysterylizować, opalając przez chwilę płomieniem - nawiązać watę skroploną spirytusem na szczytce i zapalić, lub przy użyciu opalarki gazowej (w przypadku kranu, lub końcówek wykonanych z materiałów syntetycznych, końcówkę należy zanurzyć w 5% do 10% roztworze chloru czynnego, lub innego środka dezynfekującego),
 - czas spuszczenia wody przed poborem próbki zależy od samego miejsca pobrania i od celu pobrania danej próby – dla większości celów należy odpuścić wodę przez 2 – 3 minuty, pozwalając na spłynięcie wody zalegającej w przewodach, strumień wody powinien być swobodny i średni,

- pobór wody ze zbiorników, wanien z hydromasażem, basenów termalnych należy wykonać poprzez zanurzenie sterylnych, owiniętych pojemników,
- bezpośrednio przed poborem jałowy pojemnik należy odwinąć z papieru, lub folii aluminiowej nie dotykając wewnętrznej części, ani brzegów szyjki butelki, nie wolno dotykać korka i szyjki naczynia, należy również usunąć papierowy pasek znajdujący się pod korkiem, tak aby nie wpadł do środka naczynia,
- napełnić naczynie tak, aby po zamknięciu korkiem pozostawić nad powierzchnią wody przestrzeń z powietrzem, która umożliwi mieszanie próbki (do około $\frac{1}{4}$ pojemności pojemnika),
- niezwłocznie zamknąć pojemnik korkiem trzymanym przez kapturek i chronionym w czasie poboru przed zanieczyszczeniem i zawinąć go w papier, w którym był poddany sterylizacji,
- jeśli pobierana woda zawiera środki dezynfekcyjne, należy przed pobraniem dodać do pojemnika czynnik inaktywujący. Ze względu na wrażliwość bakterii z rodzaju *Legionella* na jony sodu, zaleca się w tym celu zastosowanie roztworu tiosiarczanu potasu w ilości 0,1 ml 10% roztworu na każde 100 ml próbki, która neutralizuje w wystarczająco szybkim czasie około 2 mg pozostałego chloru (w przypadku wyższych koncentracji chloru, należy odpowiednio zwiększyć podaną ilość tiosiarczanu potasu),
- należy unikać "krzyżowego zanieczyszczenia" – zmieniać rękawiczki przy każdym poborze, sterylizować termometr po wykonaniu każdego pomiaru, stosować pojemniki sterylne **również po zewnętrznej stronie**, stosować osobny pojemnik do pomiaru temperatury,
- próbki wody po pobraniu należy niezwłocznie dostarczyć do laboratorium najlepiej w ciągu 24 godzin,
- na czas transportowania, naczynia z próbkami należy odpowiednio zabezpieczyć przed wysokimi temperaturami i nasłonecznieniem, zalecana temperatura transportu to 6°C - 18°C,
- w celu utrzymania odpowiedniej temperatury podczas transportu prób, należy stosować termotorby, lub przenośne chłodziarki, unikając zbyt dużego wychłodzenia,

Prawidłowe pobieranie próbek jest warunkiem koniecznym dla uzyskania wiarygodnych wyników badań!

Klient samodzielnie pobierając i dostarczając próbki wody bierze całkowitą odpowiedzialność za etap poboru i transportu oraz stan próbki przeznaczonej do badań